LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
Број 4 ● јануар 2013. ● www.legeartis.rs

Имате питање? Имамо одговор!

КАКО ДО ПЕНЗИЈЕ У 2013. ГОДИНИ?

... ПЛУС

СТЕЧАЈ И РАДНИ ОДНОС

ЖИВОТ И СМРТ У КРИВИЧНОМ ПРАВУ

ОЦЕНА: ИЗМЕЂУ СТРАХА И ПОДСТИЦАЈА

КРЕДИТ ИЛИ ЛИЗИНГ?

НОВА УЛОГА ОРГАНА СТАРАТЕЉСТВА

ЈПП У СВЕТУ. ТАЈНА УСПЕХА?

Унакрсни поглед
Нови закон о затезној камати

Царине
Шта је кућно цариљење?

Фондови
Где и како улагати новац?

Предузетник
У светлу нових прописа

LEGE ARTIS
ИНГ-ПРО

ВЛАДАН МИРКОВИЋ
главни и одговорни уредник
vladan.mirkovic@ingpro.rs

LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2334-6140

Година I, број 4
ЈАНУАР 2013.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грцић
Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Владан Мирковић

Сарадници:
мр Александар Трешњев
мр Жељко Албанезе
Веселин Милошевић
Вук Перовић
Гордана Ајншпилер-Поповић
Дејан Гавриловић
Драгана Станковић-Николић
Јелена Чолић
Милија Лазаревић
Мирјана Димитријевић
Смиљана Грујић
Снежана Ћушић

Лектор/коректор:
Радмила Савић

Организатор издања:
Оливера Бошковић

Дизајн и обликовање часописа:
Маја Кесер

Редакција:
Веле Нигринове 16а
11000 Београд
тел: +381 11 2836 820
факс: +381 11 2836 474
е-пошта: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази електронски једанпут месечно (12 бројева у оквиру годишње претплате). Текстови достављени за објављивање се не враћају. Сви текстови који се објављују у Часопису подлежу редакцијско-техничкој обради, у складу са одговарајућим стандардима Часописа.

Година која је пред нама за многе ће означити календарску годину у којој ће отићи у заслужену старосну пензију. У тексту *Остваривање права на пензију у 2013. години* (стр. 20) доносимо преглед услова под којима се у 2013. може остварити ово право, уз све важне, мање или више познате, појединости за остваривање права и на друге врсте пензија.

Пензији се окрећемо и у тексту *Где и како улагати новац на финансијском тржишту* (стр. 84), кроз могућност да већ сада, у току активног радног века, дугорочним улагањем у добровољне пензијске фондове себи обезбедите пристојан приход у старости, а посебно у условима све лошије перспективе државних пензијских фондова. Овај текст указује и на друге могућности пласирања новца изван оквира уобичајене штедње у банци.

Кредит или лизинг? Вечита је дилема оних који се одлучују да купе нов аутомобил или основна средства за почетак свог предузетништва. Нема јасног победника у овом дуелу, а сазнајте и зашто на стр. 78.

У овом броју говоримо и о новом Закону о затезној камати, о последицама стечаја на радни однос запослених, о новој улози органа старатељства у поступку извршења одлука из области породичног права, о транспарентности која је у самом фокусу нацрта новог Закона о јавним набавкама, о кућном царињењу... Нисмо заборавили ни образовање, па се овога пута посебно осврћемо на оцену (и оцењивање), проучавајући да ли је она моћно средство застрашивања у рукама наставничког кадра или врло подстицајна педагошка алатка.

Скрећемо пажњу на рубрику *Портал читалаца* у којој доносимо преглед најзанимљивијих питања које сте упутили ауторима који пишу за наш часопис. Под слоганом *Имате питање? Имамо одговор!* позивамо вас да и даље учествујете у обликовању нашег часописа.

Наоружани правим информацијама, смело корачајте и кроз 2013. годину

уз LEGEARTIS!

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и покуде. Можете их упутити ауторима текстова или на е-адресу редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**
Пратите нас:

- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

подразумевају рачунарски програми, односно ауторска дела која се могу употребити у електронском облику.

Интернет пиратерија подразумева употребу интернета за илегално копирање и дистрибуцију неауторизованог софтвера (укључујући рекламирање, понуду, набавку и дистрибуцију пиратизованог софтвера).

Студија међународне аналитичарске куће за информационе технологије IDC показала је да је у 2007. години стопа пиратерије у Србији износила 76%, и да је опала за два процента у односу 2006. годину. Процењује да је због овако високе стопе пиратерије домаћа економија претрпела губитке у износу од 72 милиона долара, углавном кроз ненаплаћена пор... потраживања.

На листи земаља са стопом пиратерије већом од 25% (*Watch*) налази се изузетно велики број земаља, међу којима ... Канада, Чиле, ...донезија, Пакистан, ...ија и Руска Федерација.

На листи земаља са стопом пиратерије већом од 25% (*Watch*) налази се изузетно велики број земаља, међу којима ... Канада, Чиле, ...донезија, Пакистан, ...ија и Руска Федерација.

које наступају на нашем тржишту и везане су за следеће показатеље:

а) губици у оствареном приходу и броју радних места проузроковани пиратеријом;

б) процене сигурности страних иницијалних или даљих инвестиција.

Само у једној по... заплени одузе...

музичких дискова који носе заштићени музички, ауторски садржај (*General Disc Technology*, 2002).

Ниво музичке пиратерије у 2005. години, износио је 80%, с процењеним тржишним губитком од 12,5 милиона ам... долара (за тадашње ...ију и Црне Горе).

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или делу), односно ...но ступају на снагу и/или се одложено ...целости или у делу:

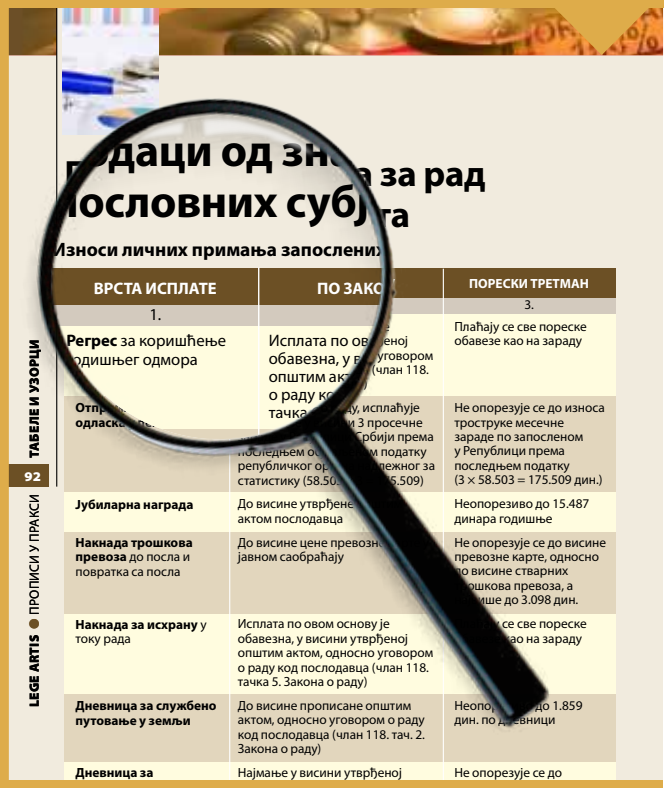
...условима које мора да испуњава ...особља..., односно огранак привредн... „Службеном гл... ...чна школа који ви... 24. 5. 2012. године.

– ступа на снагу 24. 10. 2012. године

● Правилник о организовању, спровођењу и начину полагања возачког испита, вођењу и роковима чувања евиденција о возачком испиту и условима које мора да испуни возило на којем се обавља возачки исп...

КАЛЕНДАРИ...
- ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА
- ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА
- ДОГАЂАЈА

ЗНАЧАЈНИ ПОДАЦИ И КОРИСНИ МОДЕЛИ ПРАВНИХ АКАТА

...одаци од зн...а за рад ...пословних суб...та

...износи личних примања запослени...

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКО...	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.		3.
Регрес за коришћење ...одишњег одмора	Исплата по ов...еној обавезна, у ...угоровом општим ак... (члан 118. о раду ко... тачка ...у, исплаћује	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отп... одласка ...	...и 3 просечне ...рбији према ...м податку републичког ор... ...ежног за статистику (58.50... ...6.509)	Не опорезује се до износа тростуке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (3 × 58.503 = 175.509 дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене актом послодавца	Неопорезиво до 15.487 динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозн... ...авном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно ...о висине стварних ...ошкова превоза, а ...ише до 3.098 дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 5. Закона о раду)	...се све пореске ...као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2. Закона о раду)	Неопо... ...до 1.859 дин. по д...евници
Дневница за	Најмање у висини утврђеној	Не опорезује се до

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

Приредио
МР ЖЕЉКО АЛБАНЕЗЕ
саветник за економска питања
radni.odnosi@legeartis.rs

На основу члана 202. Закона о раду, директор _____
_____ (*наз...*)
_____ (*име и презиме*) из _____ ...*ште и адреса послодавца*) и закључују
_____ (*адреса*),

УГОВОР О ДОПУНСКОМ РАД...

Члан 1.

_____ (*име и презиме, врста стручне спре...*) ...ен с пуним радним временом у _____ (*назив и с... ...ослодавца*) прима се на рад до једне трећине пуног радног времена у _____ (*назив послодавца*) за обављање _____ (*опис посла*), почев од _____ 2012. године.

Радно време износи недељно _____ (*број*) сати. Распоред ди... ...дног времена утврђује се _____ (*навести како*).

Члан 2.

За време обављања допунског рада именовани има право на нов... ...наду у висини од _____ динара без пореза и доприноса (*нето*).

Новчана накнада из става 1. овог члана исплаћује се ...ивима утврђеним _____ (*опишти акт послод...*) ...исплату зарада, а најмање једанпут месечно.

Члан 3.

За време рада по овом уговору именовани има право на пенз... ...валидско осигурање, као и право на безбедност и заштиту живота и здравља на ...ладу с прописима.

Члан 4.

Рад по основу овог уговора престаје _____.

Члан 5.

Овај уговор је сачињен у 4 (*четири*) истоветна примерка од којих 1 (*један*) задржава

Цене легализације по зонама и намени објекта

СТАНОВАЊЕ				
Накнада	**Екстра зона**	**прва зона (екстра)***	**друга**	**трећа**
Магистрална мрежа	24.325	10.425 (16.217)	9.034	7.646
Примарна и секундарна мрежа	19.901	8.529 (13.267)	7.393	6.254
Укупно	**44.226**	**18.954 (29.484)**	**16.427**	**13.900**

КОМЕРЦИЈАЛНА ДЕЛАТНОСТ				
Накнада	**Екстра зона**	**прва зона (екстра)***	**друга**	**трећа**
Магистрална мрежа	51.239	25.347 (34.160)	17.879	13.112
Примарна и секундарна мрежа	19.901	8.529 (13.267)	7.393	6.254
Укупно	**71.140**	**33.876**	**25.272**	**19.366**

ПРОИЗВОДНА ДЕЛАТНОСТ				
Накнада	**Ек...**	**прва зона**	**друга**	**трећа**
Магистрална мрежа		25.347	17.87...	13.112
Примарна и секундарна мрежа		8.529	7.393	6.254
Укупно		**33.876**	**25.272**	**...366**

ОБЈЕКТИ ОСТАЛЕ НАМЕНЕ				
Накнада	**...зона**	**прва зона**	**друга**	**...ећа**
Магистрална мрежа	...5	7.063	5.266	...794
Примарна и секундарна мрежа	...1	8.529	7.393	...254
Укупно		**15.592**	**12.659**	**...048**

Напомена: Износи су у динарима по квадратном метру. ...ју екстра зону

...су у граду Београду утврђене ...Одлуком о одређивању зона на територији града Београда („...бени лист града Београда .../2009, 45/10 и 54/11). ...ани и то да су из... ...грађевинск... ...плаћа грађевинског ...ата за... ...једнократно ...ора 2012. периоду до 60 ме... ...кључи до ... децембра сно у периоду до 240 ме... ...без обзира стамбени простор без обзира на попусте к... ...нтуално на површину и пословни про... претходно ост...

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

Вук Перовић, дипл. правник, специјалиста за корпоративно управљање
„Улагање у инвестиционе фондове треба посматрати као стратешко улагање које на дуге стазе може донети значајне приносе на уложена средства."

Смиљана Грујић, психолог-психотерапеут
„Актуелни реформски покрет у оцењивању подстиче наставнике да приликом оцењивања размишљају знатно шире и да оду корак даље од уобичајеног испитивања, тестирања и коришћења резултата тестова."

Дејан Гавриловић, председник Удружења банкарских клијената „Ефектива"
„Када се укалкулишу сви трошкови, почетни и они који долазе у време отплате, може се рећи да је кредит, иако има нешто већу камату, ипак јефтинији од лизинга."

Драгана Станковић-Николић, дипл. правник и сертификовани предавач за обуку службеника за јавне набавке
„Од нових решења очекује се да значајније унапреде систем јавних набавки у Републици Србији, остваре уштеде у домену јавних финансија и утврде нове механизме за спречавање корупције."

Јелена Чолић, специјалиста за корпоративно управљање
„Све док члан друштва не буде исплаћен у целости, друштво не може делити добит својим члановима и дужно је да остварену добит распореди у резерве."

Милија Лазаревић, дипл. правник и стручњак за јавно-приватно партнерство
„Примери које наводимо представљају јасан показатељ како се у разним облицима, сарадња јавног и приватног сектора може остварити на начин који задовољава све аспекте једног комплексног пословног односа."

Гордана Ајншпилер-Поповић, судија Привредног апелационог суда
„Судска пракса је на становишту да уговор који стечајни управник закључи са задржаним или ангажованим радником мора да садржи она права радника која су гарантована по Закону о раду."

Мирјана Димитријевић, судија Првог основног суда у Београду
„Јасно дефинисање улоге психолога у извршном постуку помоћи ће психолозима да успешно обаве свој посао."

У овом броју...

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

8 Нови Закон о затезној камати

ПОРТАЛ ЧИТАЛАЦА

12 Имате питање? Имамо одговор!

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

20 Остваривање права на пензију у 2013. години

БУЏЕТИ

28 Транспарентност под лупом новог нацрта Закона о јавним набавкама

ЦАРИНЕ

34 Поједностављени царински поступци у увозу и извозу робе

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

44 Критеријуми за одређивање почетка и краја живота у кривичном праву

52 Нова улога органа старатељства у поступку извршења одлука из области породичног права

57 Последице отварања стечаја на радни однос запослених

ОБРАЗОВАЊЕ

64 Оцена – моћно средство застрашивања или подстицајна педагошка алатка?

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

70 Успешни модели јавно-приватног партнерства у свету

ФИНАНСИЈСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПЛАТНИ ПРОМЕТ

78 Кредит или лизинг, питање је сад?

84 Где и како улагати новац на финансијском тржишту

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

92 Предузетник у светлу нових прописа

100 Искључење члана друштва са ограниченом одговорношћу

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ

108 Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Корисни модели правних аката

112 Захтев за давање сагласности за ангажовање потребног броја лица у циљу окончања започетих послова стечајног дужника и/или ради вођења стечајног поступка

113 Решење о престанку радног односа отказом уговора о раду

114 Уговор о цесији (уступању потраживања)

116 Уговор о преузимању дуга

118 Уговор о тајм-шерингу

РУБРИКЕ

3 Уводна реч

4 Из прве руке

5 Међу ауторима у овом броју...

16 Порески календар

51 Прослишавање

77 Календар важења правних аката

Нови Закон о затезној камати

Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о затезној камати („Службени гласник РС”, 119/12) који на нов начин и знатно детаљније регулише обрачун ове важне компоненте дужничко-поверилачких односа

Један од разлога за доношење новог законског решења јесте и непостојање посебне одредбе за обрачун затезне камате на износ дуга који гласи на страну валуту у претходно важећем Закону о висини стопе затезне камате („Службени лист СРЈ”, број 9/01 и „Службени гласник РС”, бр. 31/11 и 73/12 – УС).

Новим законским решењима ово би питање требало убудуће да буде регулисано и сасвим јасно, чиме ће се онемогућити спровођење различите праксе у раду судова. Такође, приликом израде новог законског решења, анализирана је и пракса која је заступљена у законодавству других земаља, па је тако уочено:

1. у Европској унији, као и у земљама у окружењу, нико не прописује конформну методу за израчунавање затезне камате, већ само референтну или основну каматну стопу. У складу с тим, Директива 2000/35/ЕЦ, која је унета у законодавства 27 држава чланица Европске уније, одређује да је стопа затезне камате референтна каматна стопа коју одређује Европска централна банка и обрачунава се обичном, а не конформном методом и износи 8%;

2. Директивом 2011/7/ЕУ чија је примена предвиђена од 16. марта 2013. године, чланом 2. став 1. тачка 6, прописује се законска затезна камата, коју је дужник обавезан да плати за кашњење приликом измирења дуга, у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за најмање осам процентних поена, а изван евро зоне, у висини референтне каматне стопе националне централне банке, такође, увећане за најмање осам процентних поена;

3. Република Црна Гора у потпуности је прихватила наведено законско решење Европске уније, односно важећу Директиву 2000/35/ЕЦ, сходно чему Закон о висини стопе затезне камате („Службени лист Црне Горе”, број 83/09) предвиђа да је стопа затезне камате збир каматне стопе коју утврђује Европска централна банка за главне операције рефинансирања и седам процентних поена;

4. у Великој Британији, законом прописана камата, коју је дужник обавезан да плати за кашњење у плаћању, представља референтну стопу Централне банке Енглеске увећану за осам процентних поена;

5. у Републици Хрватској, затезна каматна стопа не може бити виша од стопе утврђене Уредбом о висини стопе затезне камате којом Влада Републике Хрватске прописује да дужник који касни са исплатом новчане обавезе, уз главницу плаћа и затезну камату на износ дуга по стопи од 15% годишње.

У приступу теми затезне камате, а ради разумевања суштине нових законских решења, **свакако треба истаћи да је обавеза дужника новчане обавезе који је задоцнио с њеним испуњењем да, поред главнице, плати и камату за период доцње**. Само доношење посебног законског прописа о затезној камати, значи да **она није у домену слободног уговарања, већ је регулисана императивним прописом**, у овом случају посебним законом који странке својом вољом не могу мењати. Односно, странке не могу уговорити обавезу плаћања затезне камате за период у коме дужник новчане обавезе није у доцњи, нити могу уговорити да за случај доцње камата не тече.

Одобрење било које врсте позајмице је у искључивој надлежности банке.

Зато треба имати у виду и податке који се дани рачунају као датуми отцепљења појединих републике бивше СФРЈ:

- за Словенију, 25. 6. 1991. године;
- за Хрватску, 25. 6. 1991. године;
- за Босну и Херцеговину, 3. 3. 1992. године;
- за Македонију, 8. 9. 1991. године.

Према томе, за исплату ове отпремнине рачуна се стаж у обе републике, с тим да се радни стаж остварен у Босни и Херцеговини рачуна за остваривање права у Србији до 3. 3. 1992. године.

Компанијско право

П: *Да ли према новом Закону о привредним друштвима, смрћу једиоī члана једночланоī ДОО, који је у исто време и Директор, престаје прокура?*

О: Смрт члана друштва са ограниченом одговорношћу (независно од чињенице да ли је друштво једночлано или вишечлано) има свакако за последицу да удео по правилима наследног права припада његовим наследницима, што повлачи обавезу спровођења одговарајућих промена у Регистру привредних субјеката (промена чланског односа по основу правноснажног оставинског решења). Уколико је члан био регистрован као заступник друштва или прокуриста, престаје му та функција. Међутим, из Вашег питања рекла бих да је прокуриста у конкретном случају неко друго лице, што даље значи да смрт члана нема утицаја на престанак прокуре. О судбини издате прокуре могу одлучивати наследници – чланови друштва.

Образовање

П: *Који је временски период Гимназија дужна да у архиви чува матурске радове?*

О: Према члану 99. Закона о средњој школи („Сл. гласник РС”, бр. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/2002, 25/2002 – испр., 62/2003 – др. закон, 64/2003 – испр. др. закона, 101/2005 – др. закон и 72/2009 – др. закон – даље: Закон), средња школа, значи и гимназија, води евиденцију: матичну књигу, књигу евиденције о образовно-васпитном раду, евиденцију о испитима, успеху ученика на крају школске године, издатим сведочанствима и дипломама и о подели предмета на наставнике. Школа са домом води матичну књигу, дневник васпитног рада и дневник дневног дежурства.

Према ставу 4. овог члана Закона, школа трајно чува матичну књигу и евиденцију о издатим сведочанствима и дипломама, а осталу евиденцију, на пример, дневник евиденције о образовно-васпитном раду, чува се 10 година. Евиденција о испитима, према истом члану Закона, чува се 10 година.

Што се тиче осталих евиденција, па и чувања матурских радова, гимназија доноси општи акт, у складу са Уредбом о канцеларијском пословању органа државне управе („Сл. гласник РС”, бр. 80/92) и утврђеном листом регистратурског материјала са роковима чувања (члан 18. Уредбе), којим уређује рокове чувања својих евиденција.

Према томе, рокови чувања матурских радова нису посебно прописани, већ се утврђују општим актом гимназије, у складу са поменутом Уредбом.

Портал читалаца замишљен је као рубрика у којој доносимо избор најзанимљивијих питања које су читаоци упутили нашем часопису и одговоре наших аутора. Редакција задржава право да за објављивање одабере само она питања за која процењује да су довољно занимљива за шири круг читалаца. Читаоци ће одговоре на своја питања добити у најкраћем року, на исти начин као што су их и поставили – електронским путем.

LEGE ARTIS

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Обрађујући широк спектар актуелних тема из домена правне и економске регулативе, електронски месечник ***Lege Artis*** доноси свеж и другачији приступ савременом пословању привредних субјеката, државних органа, образовних установа и адвокатских канцеларија, са посебним освртом на право и заштиту потрошача.

Под слоганом ПРОПИСИ У ПРАКСИ и на близу сто страна корисних информација у електронском формату, часопис ***Lege Artis*** постаје незаобилазни саветник и дневни пратилац у вашем животу, раду и пословању.

Порески календар

5. ЈАНУАР

- Збирна пореска пријава за порезе по одбитку – Обрасци ПП ОД, ПП ОД-1 и ПП ОПЈ-1 до ПП ОПЈ-8
- Периодична декларација за допремљену или отпремљену робу преко границе
- Уплата накнаде за дозволу, односно за одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу
- Евиденција о збиру дневног промета по аутоматима - ОБРАЗАЦ ЗДП
- Евиденција о стању механичких и електронских бројчаника аутомата – ОБРАЗАЦ СБ
- Месечни обрачун оствареног промета за свако уплатно-исплатно место кладионице – ОБРАЗАЦ МОП
- Збирни месечни обрачун накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама – ОБРАЗАЦ ЗМОН – Приређивачи игара на срећу у играчницама (доставља се Пореској управи и Управи за игре на срећу)
- Обавеза Државне лутрије Србије да на одговарајући уплатни рачун јавних прихода уплати накнаду за приређивање класичних игара на срећу
- Обавеза приређивача да на одговарајући уплатни рачун јавних прихода уплати накнаду за приређивање сваке посебне игре на срећу у играчницама
- Обавеза приређивача да Пореској управи и Управи за игре на срећу достави месечни обрачун накнаде за приређивање за сваку врсту игара, односно стола за игре на срећу посебно, заједно са доказом о уплати накнаде за приређивање
- Обавеза приређивача да на одговарајући уплатни рачун јавних прихода уплати накнаду за добијено одобрење за приређивање посебних игара на срећу на аутоматима
- Обавеза приређивача да на одговарајући уплатни рачун јавних прихода уплати накнаду за приређивање посебних игара на срећу на аутоматима
- Обавеза приређивача да на одговарајући уплатни рачун јавних прихода уплати накнаду за добијено одобрење за приређивање посебних игара на срећу – клађење
- Обавеза приређивача да на одговарајући уплатни рачун јавних прихода уплати накнаду за приређивање игара на срећу – клађење
- Обавеза приређивача да на одговарајући уплатни рачун јавних прихода уплати накнаду за добијено одобрење за приређивање свих врста игара на срећу преко средстава електронске комуникације
- Обавеза приређивача да на одговарајући уплатни рачун јавних прихода уплати накнаду за приређивање свих врста игара на срећу преко средстава електронске комуникације
- Обавештење о закљученим уговорима о извођењу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма – ОБРАЗАЦ ОЗУ
- Обавеза послодавца да приликом исплате зарада Пореској управи достави извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са законом – Образац ИОСИ
- Порез на доходак на остале приходе (уговори о ауторском праву, о закупу непокретности, опреме и друге покретне имовине, уговори о делу, о привременим и повременим пословима и други приходи) – ОБРАЗАЦ ПП ОПЈ 2 до ПП ОПЈ 8

31. ЈАНУАР

- Обавеза подношења појединачне пореске пријаве надлежном пореском органу за порез по одбитку за сваког пореског обвезника, односно пореског плаца, означена њиховим ПИБ-ом, за претходну годину
- Обавеза пореског плаца, односно пореског посредника да лицу из чијег је прихода наплаћен порез по одбитку изда потврду о плаћеном порезу по одбитку, за претходну годину

Порез на доходак грађана

- Збирна пореска пријава за порез по одбитку подноси се Пореској управи једном месечно и то у року од 5 дана по истеку месеца, посебно за сваку исплату извршену у претходном месецу.
- Велики порески обвезници збирну пореску пријаву за порез по одбитку подносе Центру за велике пореске обвезнике истог дана када је извршена исплата, а најкасније у року од два дана од дана исплате прихода који се опорезује по одбитку.

Према члану 91. став 2. Закона о општем управном поступку ако последњи дан рока пада у недељу или на дан државног празника или у неки други дан кад орган пред којим треба предузети радњу не ради, рок истиче истеком првог наредног дана.

НОВА ШТАМПАНА ИЗДАЊА

ЗАКОН О ИЗВРШЕЊУ И ОБЕЗБЕЂЕЊУ (пречишћен текст)

- Формат А5, 176 страна
- Цена: 390,00 дин

(ПДВ од 8% није урачунат у цену)

ЗАКОН О ПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ

- Формат А5, 176 страна
- Цена: 390,00 дин.

(ПДВ од 8% није урачунат у цену)

Књиге можете поручити на тел. 011/2836-820, 2836-821, 2836-822 или е-поштом на ingpro@ingpro.rs

Остваривање права на пензију у 2013. години

Услови за стицање старосне и породичне пензије подижу се постепено све до 2023. године, када ће се ставити тачка на све промене

Уовом чланку желимо да укажемо на услове за остваривање права на све врсте пензија у 2013. години, које се остварују у складу са Законом о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС”, бр. 34/2003, 64/2004 – Одлука УСРС, 84/2004 – др. закон, 85/2005, 101/2005 – др. закон, 63/2006 – Одлука УСРС, 5/2009, 107/2009, 101/2010 и 93/2012, у даљем тексту: Закон), при чему посебно треба имати у виду одредбе Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС”, бр. 101/2010, у даљем тексту: Измене и допуне Закона), којима се прописују услови за пензионисање по годинама све до 2023. године.

Наиме, на основу ових прописа, услови за стицање старосне и породичне пензије подижу се постепено све до 2023. године, када ће се ставити тачка на све промене, а жене ће у пензију одлазити с најмање 58 година живота и са 38 година стажа осигурања, а мушкарци са исто толико година старости, али с најмање 40 година рада иза себе.

Остваривање права на старосну пензију

Према члану 19. Закона и члану 69. Измена и допуна Закона, запослени стиче право на старосну пензију ако испуни један од следећих услова:

1) кад наврши 65 година старости (мушкарац), односно 60 година старости (жена) и најмање 15 године стажа осигурања, или

2) кад наврши 40 (мушкарац), односно 38 (жена) година стажа осигурања и најмање 58 година живота, или

3) кад наврши 45 (мушкарац), односно 45 (жена) година стажа осигурања (без обзира на године живота).

У наведеној одредби, услови под тачкама 1) и 3) у целини су у примени, али су услови под 2) иновирани, тако да **изузетно, у 2013. години**, осигураник стиче право на старосну пензију, и то:

а) мушкарац, уколико има 40 година стажа осигурања и најмање 54 године живота, односно

б) жена, ако има 35 година и 4 месеца стажа осигурања и најмање 53 године и 4 месеца живота.

Наведени услови у погледу година старости и стажа осигурања су кумулативни, што значи да је за стицање права на старосну пензију потребно да осигураник испуњава оба наведена услова (и у погледу стажа и у погледу навршених година живота).

Пошто се у овим одредбама помињу и „стаж осигурања” и „пензијски стаж”, подсећамо:

1. у **стаж осигурања** рачуна се време које је осигураник провео на раду по основу кога је био обавезно осигуран и за које је уплаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање, укључујући и време које је осигураник провео у својству војног осигураника;

2. пензијски стаж на основу кога се стичу и остварују права из пензијског и инвалидског осигурања, обухвата:

- време које се рачуна у стаж осигурања, и
- посебан стаж према одредбама Закона, а то је стаж који се осигуранику – жени која је родила треће дете, по том основу, урачунава у трајању од две године.

Посебни услови за стицање права на пензију и у 2013.

Право на породичну пензију може остварити и брачни друг из разведеног брака ако му је судском пресудом утврђено право на издржавање.

припада до навршених 15 година живота, без обзира на то да ли се налази на школовању. После навршених 15 година живота дете стиче право на породичну пензију и она му припада до завршетка школовања, али најдоцније до навршених:

- 20 година живота, ако похађа средњу школу;
- 26 година живота, ако похађа високошколску установу.

Дете стиче право на породичну пензију и она му припада за време неспособности за самосталан живот и рад, настале до узраста до кога се деци обезбеђује право на породичну пензију.

Дете стиче право на породичну пензију и она му припада док траје неспособност за самосталан живот и рад, настала после узраста до кога се деци обезбеђује право на породичну пензију, а пре смрти осигураника односно корисника права, под условом да га је осигураник односно корисник права издржавао до своје смрти.

Према иновираном члану 71. Закона, породична пензија одређује се од старосне или инвалидске пензије која би осигуранику припадала у часу смрти, односно од пензије која је кориснику припадала у часу смрти, у проценту према броју чланова породице који имају право на породичну пензију, и то:

1. ако пензија припада само члановима уже породице или само члановима шире породице умрлог осигураника, односно корисника права одређује се у следећим процентима:

- за једног члана 70%;
- за два члана 80%;
- за три члана 90%;
- за четири члана или више чланова 100%.

2. ако пензија припада и члановима уже породице и члановима шире породице умрлог осигураника односно корисника права, члановима уже породице одређује се породична пензија према претходним мерилима, а члановима шире породице припада остатак до износа старосне или инвалидске пензије умрлог осигураника, односно корисника.

Ако право на породичну пензију имају брачни друг и разведени брачни друг умрлог осигураника, односно корисника права, одређује се једна породична пензија у висини која припада за једног члана породице и дели се у једнаким износима.

Породична пензија лицима која су укључена у обавезно осигурање (из члана 15. Закона) одређује се у износу од 100% пензије која би осигуранику припадала у часу смрти.

Као најмањи основ за одређивање породичне пензије узима се старосна пензија умрлог осигураника, односно корисника права, одређена за пензијски стаж од 20 година. Укупан износ породичне пензије не може прећи највиши износ старосне, односно инвалидске пензије.

Деци без оба родитеља, поред породичне пензије по једном родитељу припада и породична пензија по другом родитељу. Породичне пензије по смрти оба родитеља одређују се као једна пензија чији износ не може прећи највиши износ пензије.

Према одредбама Закона, кориснику породичне пензије који стекне својство осигураника, односно који се запосли, обуставља се исплата породичне пензије за време док траје осигурање.

СУДСКО-АДВОКАТСКИ РОКОВНИК ЗА 2013.

Уважавајући примедбе и предлоге својих дугогодишњих корисника, издавачко друштво ИНГ-ПРО д.о.о. објавило је Судско-адвокатски роковник за 2013. у два одвојена дела, у препознатљивом и општеприхваћеном решењу у тврдом кожном повезу, формата Б5, високог квалитета двобојне штампе и израде.

Због заказивања рочишта више месеци унапред у наредној години, а на предлог појединих судова, седмични систем је проширен све до средине априла 2014. Списак судова и јавних тужилаштава такође је употпуњен адресама и бројевима телефона.

Први део, **Роковник**, 240 страна, садржи:

- Месечни систем
- Седмични систем
- Евиденцију решених предмета по месецима и финансије
- Судске таксе и адвокатске тарифе
- Додатак: Важни датуми, Православни календар за 2013. и 2014, Важни телефони, Амбасаде, Србија и Црна Гора у километрима, Мерне јединице, Телефонски именик и Белешке

Други део, **Именик**, 330 страна, садржи:

- Преглед судова и јавних тужилаштава са адресама и бројевима телефона
- Именик арбитара и миритеља у поступку мирног решавања радних спорова
- Списак извршитеља
- Списак судских вештака
- Списак судских тумача
- Адресар адвоката по адвокатским коморама

Судско-адвокатске роковнике за 2013. можете поручити на бројеве телефона: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822 или е-поштом на ingpro@ingpro.rs

Транспарентност под лупом новог нацрта Закона о јавним набавкама

Поступке јавних набавки прати глас да нису довољно транспарентни, конкурентни и ефикасни. Управо из тог разлога нови нацрт Закона о јавним набавкама нуди нова решења кроз модификацију постојећих процедура, али и увођењем сасвим нових поступака у систему јавних набавки

Јавне набавке у Републици Србији одликује низак ниво транспарентности. Према показатељима Управе за јавне набавке, готово једна трећина свих закључених уговора о јавним набавкама склопи се у нетранспарентним процедурама. То су заправо преговарачки поступци без објављивања јавног позива с тачно одређеним понуђачем. Најчешће се ова врста поступака правда разним разлозима хитности који објективно посматрајући и нису оправдани. Овакви поступци нису довољно транспарентни, конкурентни и ефикасни, па су самим тим и погодни за појаву корупције.

Управо из тог разлога нови нацрт Закона о јавним набавкама нуди нова решења у погледу транспарентности, модификујући неке процедуре, али и уводећи потпуно нове поступке јавних набавки. Од нових решења очекује се да значајније унапреде систем јавних набавки у Републици Србији, остваре уштеде у домену јавних финансија, утврде нове механизме за спречавање корупције и да кроз транспарентне процедуре пруже шансу малим и средњим предузећима да добијају уговоре у поступцима јавних набавки.

Нови нацрт Закона о јавним набавкама предвиђа **8 врста поступака јавних набавки** и то:

1) отворени поступак;
2) рестриктивни поступак;
3) квалификациони поступак;
4) преговарачки поступак са објављивањем позива за подношење понуда;
5) преговарачки поступак без објављивања позива за подношење понуда;
6) конкурентни дијалог;
7) конкурс за дизајн;
8) поступак јавне набавке мале вредности.

По нацрту Закона о јавним набавкама, правило је да се избор најповољније понуде спроводи у прве две врсте поступака, а то су отворени и рестриктивни поступак. То су транспарентни поступци у којима сва заинтересована лица могу поднети своје понуде. Остали поступци могу се примењивати у појединим случајевима, уколико су испуњени посебни, конкретни услови за ту врсту поступка. **Новина је у томе што су отворени и рестриктивни поступци по нивоу транспарентности сада изједначени,** што по важећем закону није случај, те наручиоци имају могућност да примерено предмету јавне набавке и својим потребама изаберу једну или другу врсту транспарентног поступка.

Отворени поступак је поступак у коме сва заинтересована лица могу поднети понуду. Новост се огледа у томе што је транспарентност поступка повећана установљавањем нове обавезе за наручиоце да се у случају отвореног поступка конкурсна документација мора објавити на Порталу јавних набавки и на интернет страници наручиоца и то

пријаве на основу претходно одређених услова. У наставку, наручилац са свим подносиоцима пријава којима је признао квалификацију (кандидати) води дијалог, а дијалог се води искључиво око решења. Када наручилац препозна решење, он позива све кандидате који нису искључени из дијалога да доставе своје коначне понуде. Одлука о избору најповољније понуде доноси се применом критеријума економски најповољније понуде. Овде имамо ситуацију када је прописан искључиво један критеријум чији се елементи одређују конкурсном документацијом и који се током дијалога могу допунити или мењати, што је потпуно ново решење које предвиђа нацрт Закона.

Уместо конкурса за нацрт, који је као поступак предвиђен важећим прописом, нацрт Закона установљава још једну врсту поступка под називом конкурс за дизајн. Ова врста поступка може се спроводити за набавке следећих услуга: урбанистичког планирања, архитектуре, грађевинарства, инжењерства, дизајна и информатике.

Дизајн, план или пројекат бира независан жири. Чланови жирија могу бити само физичка лица која нису у сукобу интереса у смислу одредаба које предвиђа нацрт Закона. Ако, међутим, наручилац од учесника на конкурсу захтева посебне професионалне квалификације или искуство, тада најмање једна трећина чланова жирија мора имати квалификације или искуство који су најмање једнаки захтеваним. Жири разматра анонимне планове, пројекте или дизајне, те саставља извештај о оцени који потписују сви чланови жирија. Уколико су неопходна додатна објашњења, кандидати конкурса се после потписивања извештаја могу позвати да разјасне поједине делове плана, пројекта или дизајна. У том случају мора се саставити записник о разговорима чланова жирија и кандидата. Овај поступак се може спроводити самостално или као саставни део другог отвореног поступка јавне набавке.

Поступак јавне набавке мале вредности је највише критикован поступак важећег Закона о јавним набавкама. Њега тренутно карактерише низак ниво транспарентности и конкурентности, а то отвара простор за бројне злоупотребе у овој области. Имајући у виду да нови закон о јавним набавкама треба да пружи свој допринос у борби против корупције, те спречи могуће коруптивне радње у настајању, нацртом Закона дата су и нова решења за поступак јавне набавке мале вредности.

У том смислу постављена су одређена ограничења, па се поступак јавне набавке мале вредности односи на набавке сродних добара, услуга или радова посматрајући њихове процењене вредности на годишњем нивоу. Лимити су самим нацртом Закона одређени у износу од четиристо хиљада динара до два милиона динара што по важећем пропису није случај. До сада су ови лимити прописивани одредбама Закона о буџету Републике Србије, те су се углавном увећавали у свакој буџетској години. Нацрт Закона доноси ново решење према коме су лимити прописани самим законом о јавним набавкама, а не неким другим законом, због чега ће вредност која буде коначно одређена бити константна и неће се мењати сваке године као што је то био случај у досадашњој пракси. По нацрту Закона, поступак спроводи службеник за јавне набавке или лице запослено на пословима јавних набавки, осим у случају када сложеност предмета захтева учешће и других стручних лица. Наручилац је дужан да позове најмање три лица која обављају делатност која је предмет јавне набавке и која су према сазнањима наручиоца способна да изврше набавку, те да поред тога позив за подношење понуда објави на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници. Новоустановљена обавеза објављивања на два портала представља значајан напредак и корак ка повећаној транспарентности у овој области. Као резултат тога очекује се већи број понуда, а тиме и већа конкурентност, због чега би новим решењима нацрта Закона основни недостаци овог поступка били отклоњени.

Поједностављени царински поступци у увозу и извозу робе

Познати под називом „кућно царињење" и у примени тек од 2011. године, ови поједностављени поступци увоза и извоза доносе бројне предности, како носиоцима одобрења, тако и самој царинској администрацији

Добијање одобрења и примена поједностављених царинских поступака приликом увоза и извоза робе представљају значајну прилику за компаније које послују у Републици Србији и које остварују знатан обим спољнотрговинског пословања, а при том поштују царинске прописе, да у великој мери убрзају царинске процедуре, смање трошкове пословања и унапреде своју конкурентску способност. У том смислу Управа царина омогућила је примену поједностављеног увозног поступка у просторима примаоца робе и поједностављени извозни поступак у просторима пошиљаоца робе који су познати под називом „кућно царињење".

Основне карактеристике увозног царинског поступка у простору примаоца робе подразумевају следеће:

- носилац одобрења **има право да транспортна средства с робом** упућеном са улазне

ЈЕДНОСТАВНОСТ У БРОЈКАМА

Следи преглед статистичких података о обављеним поједностављеним поступцима у периоду од 1. јула до 30. септембра 2012. године

увозни поступци	извозни поступци	укупно
4.845	15.521	20.366

Као што се из приложене табеле може видети, само у протеклом тромесечју компаније којима је одобрен поједностављени поступак у извозу и увозу робе („кућно царињење") одрадиле су преко 20.000 поједностављених декларација. Уз одређено одступање може се сматрати да тај број уједно означава и број транспортних средстава с робом која су користила одређене предности. Претпоставимо ли да се у првом тромесечју региструје нешто мањи обим посла, као и да последње тромесечје обично одликује нешто већи обим посла, могуће је закључити да ће током 2012. године бити одрађено око 80.000 пошиљака робе по поједностављеном увозно/извозном царинском поступку.

Овде треба напоменути да се ови поједностављени царински поступци примењују тек од 2011. године, да је реч о периоду изразите финансијске кризе која нужно повлачи и нижи обим спољнотрговинског пословања, као и чињеницу да још увек незнатан број компанија регистрованих у Републици Србији има одобрење за наведене поједностављене царинске поступке.

*Подаци су преузети из Интерног извештаја председника Радне групе за поједностављене царинске поступке Управе царина

10. Назив, адреса и шифра простора из којег ће се роба отпремати:

_____

11. Начин најаве отпреме робе ван радног времена отпремне ЦИ:

_____

12. Предложени рок за подношење допунске декларације: _____

13. Додатне информације и подаци који могу утицати на одлучивање по овом захтеву:

_____
(идентификација факса, имејл...)

Подношењем овог захтева прихватамо да царинским органима омогућимо неограничен приступ свим документима и евиденцијама у циљу контроле робе и поступка и пружимо им при том сву потребну помоћ.

Изјављујемо да испуњавамо све услове из тачке 1.2. акта Управе царина, бр. 148-II-483-01-93/2011 од 4. 4.2011. године.

Доказ о уплати републичке административне таксе у износу од _____ динара, приложен уз овај захтев.

Прилог:
– интерно упутство,
– банкарска гаранција,
– доказ о положеном испиту за царинског агента,
– остало (изјаве, уговор о заступању, ООС, ООП, дозволе надлежних органа и сл.).

_____ _____

Место и датум Презиме и име, потпис

М.П.

ИНГ-ПРО

PROPISI.NET

ОНЛАЈН ПРАВНИ ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

ПРАТИТЕ ПУТЕМ ИНТЕРНЕТА

прописе, судску праксу, правна мишљења, моделе уговора и образаца, електронски часопис, коментаре, калкулаторе камата и судских такси, актуелности...

...у брзој, јединственој и дневно ажурној интернет апликацији, која функционише без икакве инсталације, с међусобно повезаним документима, и са Мејл сервисом, који све промене из области вашег пословања доставља на ваш мејл.

Посетите Правни информациони систем на интернет адреси

WWW.PROPISI.NET

ИНГ-ПРО

20

ГОДИНА С ВАМА

Критеријуми за одређивање почетка и краја живота у кривичном праву

Право на живот је основно људско право. Упркос значају који има живот, савремена теорија још увек није у потпуности разрешила сва питања која су од значаја за одређивање почетка и краја живота

Живот је одувек био предмет изучавања бројних наука. Све оне су покушавале да из свог угла сагледају и објасне овај феномен. У кривичноправној материји људски живот заузима посебно место. У материјалном кривичном праву живот се непосредно штити низом кривичних дела, првенствено убиствима, јер се код њих смрт јавља као последица, али и другим кривичним делима код којих се смрт јавља као тежа последица. У кривичном процесном праву живот се посматра кроз призму одређених процесних института, као што је могућност вођења кривичног поступка према окривљеном.

Прва два питања која се јављају у вези са животом јесу када живот почиње и када се завршава. Одговор на ова два питања је важан, из више аспеката. Посматрано из угла материјалног права, то је услов за примену појединих општих института (покушај, свршено дело, неподобан покушај и сл.), као и за постојање појединих кривичних дела (код којих се смрт јавља као последица, тежа последица, објективни услов инкриминације итд.). У процесном праву почетак и крај живота могу бити предмет доказивања у поступку. И поред великог значаја који одговори на ова два питања имају у теорији и пракси, **и даље постоје недоумице када живот почиње, а када се окончава**.

Почетак живота

Почетак живота у кривичноправном смислу изузетно је важан јер се живот штити од свог почетка, а не и раније.

Имајући у виду чињеницу да се, посматрано с правног аспекта, почетак људског живота не поклапа са оним из медицинског угла посматрања, потребно је одредити неколико медицинских појмова, и то: када почиње и до ког момента траје порођај, када се дете сматра рођеним и до када се рођено дете сматра новорођенчетом. Одговори на ова питања врло су важни јер се на тај начин одређује почетак људског живота као објекат кривичноправне заштите.

Порођај је излазак новорођенчета из материце после десет лунарних (односно девет календарских) месеци трудноће. Превремени порођај је прекид трудноће између 30. и 38. недеље, тј. онда када је превремено рођено новорођенче само условно способно за ванматерични живот. Порођај почиње контракцијама, односно

Најдуже забележено време преживљавања у трајном вегетативном стању износи 37 година.

штити од момента рођења, то је правно ирелевантно када је порођај започео, као и о којој врсти порођаја је реч, да ли је дете рођено нормалним порођајем, превременим порођајем или царским резом. Такође, није од значаја да ли дете може дуже да живи, већ је **за постојање кривичног дела довољно да је дете живо рођено**, а не и колико ће живети након порођаја.

Дефиниција која смрт означава као стање трајног прекида битних животних појава, крвотока и дисања, сматра се застарелом и у савременој науци је напуштена. Савремена медицина, а и већина других наука, укључујући и правну науку, сматра да **смрт треба дефинисати као престанак рада мозга, односно као церебралну смрт**. Тако смрт можемо дефинисати као иреверзибилно оштећење мождане функције. Под појмом *иреверзибилан* треба подразумевати бесповратан, односно без могућности поновног успостављања спонтане мождане функције. Мозак је сложен орган који се састоји из више делова, па питање које се намеће јесте да ли дефиницију смрти треба везати за смрт целог мозга или је пресудна смрт само појединих његових делова и којих. Овде треба правити разлику између мозга као центра свести и мозга као извора импулса за аутономне процесе који одржавају живот ван оквира човекове свести, као што су дисање и мишићне контракције срца. У савременој науци **мождана смрт се одређује као престанак рада можданог стабла, јер са престанком рада можданог стабла престају с радом и све остале мождане функције**.

Прослушавање...

Шта су то *бланкетна кривична дела*?

Кривична дела код којих законски опис не садржи све елементе, већ је кривичну норму потребно допунити нормом садржаном у неком другом пропису.

Шта је забрана *reformatio in peius*?

Институт кривичнопроцесног права који је конституисан у корист окривљеног по чијој жалби одлучује другостепени суд, забрањујући другостепеном суду да окривљеном изрекне санкцију теже врсте или тежу санкцију исте врсте.

Шта је *преклузија*?

Губљење права на предузимање процесне радње због протока законом прописаног рока.

Шта су то *прејудицијелна питања*?

Правна питања за чије је решавање надлежан суд или други државни орган у неком другом поступку, а од чијег претходног решења зависи решавање у конкретном поступку.

Нова улога органа старатељства у поступку извршења одлука из области породичног права

У извршном поступку, као и у сваком другом поступку који се тиче детета, сви државни органи који учествују у поступку морају се руководити искључиво најбољим интересом детета

Доношењем Породичног закона („Сл. гласник РС”, бр. 18/2005 и 72/2011) промењен је концепт заштите породице. Центрима за социјални рад, као органу старатељства, поверена је велика и важна улога заштите права детета, заштите од насиља у породици и других права из области породичног живота. Насупрот томе, процесне норме претходног Закона о извршном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 125/2004) биле су препрека Центрима да обаве ову улогу, што је доводило до тога да се случајеви извршења у области породичног права међу првима појаве пред Европским судом за људска права. Овај суд је заузео став да је Србија у већини случајева прекршила не само право на суђење у разумном року, већ и право на породични живот.

Закон о извршном поступку (у даљем тексту ЗИП) крајње је уопштено упућивао на спровођење извршења уз сарадњу психолога органа старатељства, школе, породичног саветовалишта или друге специјализоване установе за посредовање у породичним односима, и прокламовао спровођење извршења у најбољем интересу детета. **Као једину врсту извршења** одлука из области породичног права, **ЗИП је познавао извршење одузимањем и предајом детета**, док су се на извршење осталих судских одлука за одржавање контакта с дететом или ради заштите од насиља у породици сходно примењивале остале одредбе ЗИП-а које су регулисале извршење обавезе на чињење или нечињење, односно извршење исељењем.

Осим дуготрајног поступка, пресудама Европског суда за људска права Србији се замерају још и неефикасност поступка и непостојање координираног рада између државних органа, пре свега судова, центара за социјални рад, полиције и тужилаштва.

Извршење се у овим поступцима углавном спроводило изрицањем новчаних казни, што се у одређеним случајевима (веома богатог или веома сиромашног дужника) показало веома неефикасним, а захтевало је дуго трајање поступка.

Нови Закон о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 31/2011 и 99/2011) решава проблем неусаглашености одредаба ЗИП-а са одредбама Породичног закона, тако што **посебно третира извршење одлука ради одржавања контакта с дететом, заштите од насиља у породици, заштите детета и осталих одлука** и то на исти начин као и извршење одлука ради одузимања и предаје детета.

Уводи се ново средство извршења – затвор – као далеко ефикаснији вид притиска на дужника да испуни своју обавезу без обзира на његове материјалне прилике. За разлику од осталих врста извршења, у овој области сâм судија процењује које је најпогодније средство извршења и није везан предлогом повериоца. **Суд**

Судски поступак у коме је стечајни дужник тужилац настављају се када стечајни управник обавести суд, пред којим се води поступак, да је преузео поступак.

Последице отварања стечајног поступка на парнице у току

Како до отварања стечаја веома често долази у тренутку када су многе парнице радника за неисплаћене зараде у току, то је потребно анализирати и утицај стечаја на ове поступке.

Члановима 88. и 89. као и чланом 90. Закона о стечају регулишу се последице покретања стечајног поступка на парнице и друге поступке, као и њихов даљи ток.

Чланом 88. Закона предвиђено је да у тренутку наступања правних последица отварања поступка стечаја долази до прекида свих судских поступака који се воде у односу на стечајног дужника и на његову имовину. У тренутку наступања правних последица отварања поступка стечаја прекидају се и сви управни поступци покренути на захтев стечајног дужника, као и управни поступци који за предмет имају утврђивање новчане обавезе стечајног дужника.

Наставак покренутог поступка регулисан је чланом 89. Закона о стечају. Судски поступак у коме је стечајни дужник тужилац настављају се када стечајни управник обавести суд, пред којим се води поступак, да је преузео поступак.

Закон другачије регулише наставак прекинутог парничног поступка, у коме је стечајни дужник био тужени (члан 90. Закона).

Постојање процесне претпоставке за наставак наведеног поступка постојаће само ако је наведено потраживање благовремено пријављено (а при том треба имати у виду да је рок за пријаве потраживања преклузиван, те да се по протеку рока губи право на њено доношење), да је исто потраживање по пријави оспорено од стране стечајног управника и да је поверилац упућен на парницу ради утврђивања оспореног потраживања, као и да је исту парницу покренуо или тражио њен наставак у року од 8 дана од пријема закључка стечајног судије.

За остварење права радника важно је да радник – тужилац у предлогу за наставак поступка тужбу преиначи опредељењем захтева за утврђење уместо обавезујућег захтева, по коме се раније водила наведена парница, јер ће у супротном суд у наставку поступка одбацити тужбу као недозвољену (против стечајног дужника дозвољена је само декларативна тужба за утврђење потраживања насталих пре отварања стечаја, а не и кондемнаторна).

Преклузивни рок за покретање тужбе важи и за подношење захтева за наставак парнице које су у време покретања стечаја биле у току, код којих је наступио прекид поступка.

Закључак

Може се закључити да обим права, услови и начин остварења права по основу рада у стечају послодавца зависе од тога да ли су у питању потраживања за период пре подношења предлога за стечај (јер су у односу на наведена потраживања радници стечајни повериоци) или потраживања лица које је стечајни управник задржао на раду или накнадно ангажовао за рад у току трајања стечаја (у ком случају су ови запослени повериоци стечајне масе, па стога не само да није потребно да они своја потраживања пријављују, већ се могу и принудно наплатити из стечајне масе, а у току стечаја послодавца).

Оцена – моћно средство застрашивања или подстицајна педагошка алатка?

Процес оцењивања често је предмет бројних критика свих заинтересованих учесника у овом поступку. Ипак, многи од њих као да нису свесни да је реч о активности која је по својој суштини саставни део наставе и процеса учења

Могло би се рећи да у науци постоје опречна мишљења када је реч о процесу оцењивања. Схваћено на традиционалан начин, оцењивање је импресионистичко, глобалистичко, субјективно и недоследно. Овако схваћено оцењивање више говори о наставнику, него о самом ученику. Модернији облици полазе од замисли да су оцењивање, поучавање и учење интегрисани, и да као такви траже да се сви образовни процеси усредсреде на исходе учења. Сходно томе, све методе и стратегије оцењивања треба да буду усмерене ка одређивању ефеката наставе као очекиваних промена у понашању ученика, а очекиване промене јесу исходи учења.

Постоје и они који се залажу за школу без оцена, па заговорници таквих размишљања сматрају да би нумеричке оцене требало заменити неким другим симболима. Залажу се за постизање кредита у настави за оно што су ученици савладали, као и за искључиву примену описног начина оцењивања наводећи већу оправданост оваквог педагошког приступа. Један део стручњака сматра да се тешко може говорити о демократизацији школе све док наставници дају нумеричке оцене, будући да им оне обезбеђују позицију моћи јер помоћу оцена могу да застрашују, прете и поигравају се страхом ученика.

Поставља се питање какво треба да буде оцењивање, па да њиме подједнако буду задовољни наставници, ученици, али и сами родитељи, а посебно онда када ниједан од ових учесника нема много лепих речи за сâм процес оцењивања.

Ученици најчешће наводе да оцене не одражавају њихова стварна знања, да су наставници најчешће пристрасни, те да је субјективни доживљај наставника од значаја за оцену коју ће ученик добити. Осим тога, не крију да оцена представља моћно средство за застрашивање ученика.

Са своје стране, наставници кажу да је тешко задржати објективност, као и да због давања оцена често и сами имају ноћне море. Истичу да у одељењима има превише ученика, а на располагању им је мало времена да би се посветили сваком од њих на начин који сматрају потребним. Због оцена које дају, врло често имају потешкоће с другим колегама, с децом и њиховим родитељима.

И родитељи се придружују критикама, наводећи да су наставници необјективни, да имају своје „љубимце", да су без јасних критеријума оцењивања и да оцену често користе као моћно средство за подстицање ученичког страха.

Није лако утврдити зашто има оволико незадовољних, ипак, у једној ствари би се сви сигурно могли сложити, а то је да оцена представља исход оцењивања, без обзира на начин на који долазимо до ње.

У литератури се могу пронаћи различита значења термина „оцена", а најчешће се под овим појмом подразумева проверавање и рангирање. Некада се овај термин користи да

укључивања детета у редован образовно-васпитни рад и његово осамостаљивање у вршњачки колектив.

Нивои подршке у образовању

Када се планира подршка за ученике са сметњама у развоју полази се од општих исхода и стандарда образовања за ученике/це који не могу да их постигну, и тада започиње поступак који води планирању потребне подршке.

Прво се прикупљају важни подаци о ученику/ци и на основу њих се израђује педагошки профил (педагошки профил требало би да се прави за сваког ученика/цу, али ако то није пракса, онда се то обавезно ради за оне који не постижу опште исходе и стандарде, као и за надарене ученике).

Када на основу педагошког профила и унапред дефинисаних приоритета сагледамо да ученик/ца има потребу за подршком, осмишљавању подршке можемо да приступимо на три нивоа:

- **индивидуализацијом** коју не мора да прати писани документ,
- **индивидуалним образовним планом с прилагођеним програмом** (ИОП – пп), и
- **индивидуалним образовним планом са измењеним програмом** (ИОП – ип).

За неке ученике/це образовање може да се остварује **без додатних интервенција**, али за већину је потребно пружање подршке:

- кроз **индивидуализацију** или **прилагођавање** метода, материјала, простора, услова, и др. (ИОП – пп)
- и за мањи број (било због сметњи већег степена и обима или због надарености) квалитетно образовање може да се оствари кроз **модификацију**, која поред горе наведених видова прилагођавања обухвата и измену садржаја, исхода и стандарда (ИОП – ип).

У специјалне школе упућују се она деца за коју се на основу јасних и аргументованих показатеља и на основу посебно образложеног мишљења Интерресорне комисије покаже да је то у најбољем интересу детета.

Оцењивање ученика који се образују по ИОП-у са измењеним програмом

Оцењивање се врши у односу на прилагођени стандард (очекиван исход у ИОП-у). Исход може бити у потпуности остварен (оцене 4 и 5) или делимично остварен (оцене 2 и 3). За неостварене исходе не даје се оцена 1, већ се исход ревидира (поново дефинише, тј. прилагођава образовној ситуацији ученика). Значи, наставници су добили могућност, а то им је и обавеза, да ученике који напредују према ИОП-у не оцењују најнижим оценама. Такође, оцењивање се усклађује с посебним стандардима и постигнутим исходима које је остварило свако конкретно дете. Овакав приступ не врши поређење међу децом, већ се сагледава свако појединачно дете, у смислу полазишта и достигнутог нивоа у напретку.

Оцењивање ученика који се образују по ИОП-у с прилагођеним програмом

Оцењивање се врши у односу на постојеће стандарде и очекиване исходе у ИОП-у.

Поред тога, разлика је и у поступку испитивања (прилагођавању задатака, тестирања и сл.) Овим ученицима/цама не даје се оцена 1, већ се мењају стратегије прилагођавања уз евентуално ревидирање исхода или се у крајњем случају даје препорука да ученик пређе на ИОП са измењеним програмом (тј. прилагоди стандард који није постигнут).

Оцењивање ученика који се образују по Плану прилагођавања (индивидуализације)

Оцењивање се врши у односу на постојеће стандарде. Једина права разлика може бити у самом поступку испитивања (начин провере знања/вештина) и у процени ангажовања ученика у настави. Приликом оцењивања ових ученика треба избегавати оцену 1 (треба користити делотворне видове подршке, као што су додатна и допунска настава, нове стратегије прилагођавања и сл.).

Успешни модели јавно--приватног партнерства у свету

Циљ овог текста је да проблематику јавно-приватног партнерства приближи свим заинтересованим странама и подстакне ангажовање на свим нивоима не би ли се на тај начин створили услови за чешћу реализацију оваквих пројеката на домаћем простору

Облици сарадње јавног и приватног сектора у Европи и свету све више су предмет интересовања домаће стручне јавности и привредника. Питања која се постављају односе се на то како остварити инфраструктурне али и друге пројекте, који су традиционално у надлежности јавне власти, као и на могућност пласирања приватног капитала у сфере у којима, бар на домаћем тржишту, до сада није било уплива. Оваково интересовање узроковано је, пре свега, немогућношћу финансирања капиталних пројеката из буџета и потребом за ефикасним вођењем послова из домена јавних услуга и делатности у надлежности јавног сектора. У том контексту, приватни сектор има потенцијал у виду управљачких способности и могућности пласмана капитала у пројекте, који уз добар менаџмент „гарантују" повраћај уложене вредности уз остварење добити која оправдава улагање.

Позитивна искуства, у области сарадње јавног и приватног сектора из земаља развијеног света, подстицала су таква интересовања, али су неизвесност и страх од дугорочних улагања, као и могуће промене у политичкој, економској и социјалној сфери, уз низ других разлога (непостојање задовољавајућег правног и институционалног оквира, изостанак подстицајних мера и др.), отежавали реализацију чак и добро осмишљених пројеката.

Без намере да улазимо у анализу, којом бисмо упоређивали и оцењивали вредности различитих концепата сарадње остварених у неким земљама на релацији јавно-приватних односа, изнећемо одређена сазнања о аспектима уређења пословних процеса између јавне власти и приватног партнера с циљем да проблематику јавно-приватног партнерства приближимо свим заинтересованим странама и подстакнемо ангажовање на свим нивоима не би ли се на тај начин створили услови за чешћу реализацију оваквих пројеката на домаћем простору.

Изградња јавних објеката средствима приватног капитала свакако није новост, али у многим земљама добија на значају почетком деведесетих година прошлог века, најчешће из врло сличних разлога: немогућност финансирања инфраструктурних и других јавних пројеката из буџетских средстава, незадовољавајући ниво јавних услуга на свим нивоима, потреба за успостављањем механизма који ће на новим основама, у релацији између јавне власти и приватног капитала, допринети повећању ефикасности у области планирања, пројектовања, изградње, извођења јавних радова и пружања услуга.

Преовлађујући модели

Савремени приступ проблематици јавно-приватног партнерства можемо представити кроз два преовлађујућа модела: британски и француски. Поменути модели развијани су са сличним циљевима и мотивима, уз разлике које могу бити терминолошке, али и директно повезане са устројством правног система који у појединачним случајевима опредељује правну форму. За британски модел је карактеристичан термин *private finance initiative* (PFI)

приватног сектора може остварити на начин који задовољава све аспекте једног комплексног пословног односа, који налаже остварење јавног интереса, али и могућност да се оствари повраћај уложене вредности и профит.

У светлу изнетих примера можемо поставити питање како унапредити сарадњу јавног и приватног сектора на нашим просторима.

Предуслови за успешно јавно-приватно партнерство

Не улазећи у домен политичке воље, која је полазна тачка за поступање јавног органа, износимо мишљење засновано на праћењу правног, институционалног и пословног амбијента у системима који јавно-приватно партнерство успешно развијају.

Наводимо неке мере и поступке примењене у земљама с великим бројем успешних пројеката јавно-приватног партнерства:

- развијање институционализованог приступа за проучавање, праћење и помоћ у планирању и реализацији пројеката оснивањем организација, института и слично, специјализованих за јавно-приватно партнерство;
- формирање стручних тимова на свим нивоима власти;
- стварање услова за стручно усавршавање и стицање посебних знања из области права, финансија, техничке струке, управљања пројектима и друго;
- приступање разним облицима удруживања у циљу размене информација, стручних мишљења, презентације искустава, представљања пројеката и свих других активности којима се афирмише и унапређује сарадња јавног и приватног сектора.

Наведене активности и мере су, већим делом, у надлежности државе и локалне самоуправе, али не треба занемарити могућности потенцијално заинтересованих приватних партнера да својим ангажовањем, па и удруживањем, помогну стварању повољног амбијента за улагања у јавном сектору.

Посебан значај треба дати добром планирању и процени ризика због сложености правних, финансијских и техничких процеса, али и дугог рока за потпуно остварење уговора. Проток времена доноси промењене услове пословања. Правилно сагледавање свих релевантних фактора и управљање пројектом није могуће без озбиљне стручне експертизе која обухвата све аспекте, почев од тренутка кад се роди идеја да се за конкретан јавни пројекат размотри могућност реализације коришћењем ресурса које поседује приватни сектор.

Планирање и избор модела јавно-приватног партнерства имају посебан значај. Није сваки модел, ма како био успешно представљен у појединим примерима, подобан за реализацију. Стога, методологија избора модела представља један од суштинских фактора успеха.

***У тексту коришћена презентација *Vincent LECOMTE, expert for the Public procurement & PPP Department of Adetef,* Француска, као и подаци *CEF-O-PPP (Centre d'expertise français pour l'Observation des Partenariats Public-Privé).*

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

- Правилник о наставном плану и програму центара за обуку возача и евиденцијама које ти центри воде, објављен у „Службеном гласнику СРС”, бр. 2/83 од 22. 1. 1983. године.

– одредбе којима су уређени трајање и начин вршења обуке кандидата престају да важе 24. 1. 2013. године

Кредит или лизинг, питање је сад?

Поред чисто финансијских разлога, као што су потребно учешће, висина камате и рате, приликом одабира једног од ова два кредитна производа посебну пажњу треба обратити и на степен и начин законске заштите самог корисника

Лизинг представља начин обезбеђивања средстава за прибављање одређене покретности и врсту правног посла и кредитног аранжмана којим корисник лизинга у економску експлоатацију узима предмет лизинга, док он, до истека рока предвиђеног уговором о лизингу, остаје у формалном власништву лизинг компаније. Давалац лизинга откупљује предмет лизинга од добављача кога бира корисник, а затим га уз одређену маржу изнајмљује кориснику лизинга за месечну надокнаду. Корисник лизинга убира све користи коришћења предмета лизинга, али исто тако сноси и све трошкове који проистичу из права власништва (нпр. регистрација аутомобила), иако сâм корисник није и формални власник лизинг предмета. Предмет лизинга могу бити покретна непотрошна добра (опрема, постројења, возила и сл.).

Сама реч лизинг потиче од енглеске речи *lease* што значи изнајмити, узети у закуп, рентирати. Суштински, он представља неку врсту рентирања, којом корисник лизинга, кроз период одређен лизинг роком, а који не може бити краћи од две године, откупљује средство и на крају га преузима у посед (финансијски лизинг). Филозофија лизинга произлази из идеје о профитабилном коришћењу неког инвестиционог добра уз флексибилан начин плаћања који омогућује инвестицију без везивања основног капитала, успешно пословање и највећу искоришћеност средстава.

Смисао коришћења лизинга најбоље се огледа у Аристотеловој тврдњи: „Истинско богатство није у власништву над имовином, већ у праву да се она користи". Поједностављено речено, власништво над одређеном имовином не значи много ако се она не користи како треба, тј. ако се употреба те имовине економски не исплати, ако та имовина не производи нове вредности или профит.

Разлика између кредита и лизинга

Кредит се добија по већ познатој процедури процене кредитне способности потенцијалног клијента и представља врсту новчане позајмице уз помоћ које корисник кредита купује одређену покретност или непокретност и одмах постаје њен власник. За подизање кредита корисник мора обезбедити и одговарајуће гаранције у смислу жираната или залога на покретним или непокретним стварима. Лизинг је флексибилнији по питању процене кредитне способности (код правних лица), као и потребних гаранција. Он их заправо и не захтева, јер је ту гаранција сâм предмет лизинга, који све време отплате остаје у власништву лизинг куће, с тим што корисник може и раније да га откупи уз уплату преосталог износа до укупне цене његове лизинг вредности. У случајевима када је потребно дати додатну гаранцију, она је обично знатно мања него у случају подизања кредита.

С друге стране, док се код кредита, у зависности од врсте, обично не захтева учешће, код лизинга је оно потребно, управо из разлога да би се, кроз уплату учешћа, снизила вредност лизинг дуга у односу на вредност предмета лизинга, а

ФИНАНСИЈСКИ ДУЕЛ

КАРАКТЕРИСТИКА	КРЕДИТ	ЛИЗИНГ
Власништво	власник је клијент	власник је лизинг кућа
Учешће	није обавезно	обавезно
Додатно обезбеђење	углавном је потребно	нема
Осигурање	углавном није потребно	обавезно
Камата	нешто већа	нешто нижа
Доцња	могућност репрограма, грејс периода, рефинансирања итд.	одузимање предмета лизинга након одређене доцње
Надлежност	НБС	НБС (осим оперативног лизинга)
Одобрење	нешто спорије	нешто брже
Документација	обимнија	простија

КОНАЧНА ОЦЕНА:
Ако немате да уплатите учешће, а имате жиранта или неко друго додатно обезбеђење, и при том сте спремни да сакупите мало више документације, платите нешто већу камату и да одмах постанете власник предмета финансирања, онда је кредит право решење.
Уколико имате средства за учешће, хоћете бржу реализацију и мању камату, а при том вам није битно формално власништво над предметом финансирања, онда је лизинг боља опција. А када се већ одлучите за лизинг, нека то ипак буде финансијски пошто је он покривен Законом и надзором НБС.

дуг клијента (оправдан или неоправдан). Једноставно, лизинг кућа обавести корисника да не жели да изда одобрење за регистрацију уколико се дуг не плати и то се често дешава као вид притиска на корисника.

Због свих ових разлога, оперативни лизинг чека на јаснију законску регулативу која ће дефинисати правила понашања и у овој области. До тада, клијенти су препуштени Закону о облигационим односима и остваривању својих права на суду.

На крају, и кредит и лизинг имају својих добрих и лоших страна. Шта ће превагнути у избору зависи од саме ситуације у којој се клијент налази, од његових потреба и могућности, кредитне способности, али и стања у Кредитном бироу.

У сваком случају, упоређивање различитих услова за подизање кредита или финансијског лизинга пут је којим сваки потенцијални корисник треба да започне избор партнера у кредитирању. Корисник кредита или лизинга најбоље познаје своје могућности, приоритете и потребе. А када дође до реализације, уговор о лизингу, пре потписивања, треба пажљиво прочитати, прегледати да ли он садржи све разлоге због којих се корисник определио за ту врсту финансирања и, у случају недоумица и нејасних одредаба, за сваку од њих треба тражити додатно објашњење и евентуално уклањање из уговора.

У едукацији око финансијског лизинга може помоћи и брошура Народне банке Србије, под називом „Водич кроз посао финансијског лизинга", која се налази на линку **http://www.nbs.rs/export/sites/default/internet/latinica/63/prospekti/500_finansijski_lizing_brosura.pdf.**

Где и како улагати новац на финансијском тржишту

Улагање у фондове представља алтернативу штедњи новца у банци или самосталном инвестирању на берзи преко брокерско-дилерских друштава. Овакав начин инвестирања носи већи ризик од штедње новца у банци, али по правилу доноси и већи профит, те улагање у инвестиционе фондове треба посматрати као стратешко улагање које на дуге стазе може донети знатне приносе на уложена средства

Према економској теорији „финансијско тржиште представља амбијент у коме се емитују и преносе финансијска потраживања и реализује понуда и тражња за финансијским инструментима". У најкраћем, финансијско тржиште преко својих учесника врши функцију трансфера акумулације капитала у циљу његове најефикасније употребе. Однос учесника у овом процесу алокације капитала је „улагач – финансијски посредник – крајњи корисник". Власници капитала (улагачи) своје вишкове капитала преко посредника (финансијске институције) стављају на располагање произвођачима робе или вршиоцима услуга (крајњим корисницима) у виду кредита или власничких улагања. Овај процес захтева различите финансијске инструменте и институције, па је у свим развијеним привредним системима предмет посебне интервенције државе у виду строго формалног регулисања правила пословања и законодавног оквира.

С обзиром на обим операција, најзначајнију улогу у креирању финансијског тржишта имају финансијски посредници – институције, који се могу поделити на класичне (банке) и институционалне инвеститоре (осигуравајућа друштва, брокерско-дилерска друштва, пензијски фондови, задужбине, инвестиционе банке). Финансијске институције су правна лица која својим клијентима и члановима пружају финансијске услуге. У суштини, оне омогућавају проток новца у земљи, јер обављају функцију трансфера новца између оних који имају вишкове према онима којима је новац потребан.

На основу законских прописа, у Србији су заступљене следеће финансијске институције:

Банка је акционарско друштво са седиштем у Републици Србији, са дозволом Народне банке Србије за рад, а које обавља депозитне, кредитне и друге послове у складу са законом (Закон о банкама, „Сл. гласник РС", бр. 107/2005 и 91/2010). У почетку се банке нису сврставале у институционалне инвеститоре будући да им је основна функција прикупљање новчаних улога у виду штедње и плаћање камате на исту, а не и инвестиционо улагање. Развојем финансијског тржишта и прилагођавањем трендовима и потребама клијената, банке су, међутим, поред традиционалних послова својим клијентима (корпорацијама, владама, локалним властима) почеле да пружају и услуге пласмана хартија од вредности, брокерско-дилерске и саветодавне услуге, те су се на тај начин сврстале у институционалне инвеститоре. Поред кредитне и инвестиционе функције, банке на финансијском тржишту обављају и функцију вођења кастоди рачуна – банка води рачун инвестиционог фонда и обавља друге кастоди услуге за рачун инвестиционог

пореских прописа и сл. Ризици се најчешће деле на оне на које друштво за управљање инвестиционим фондовима може да утиче и на оне који су изван његове контроле. Прва група ризика најчешће се елиминише квалитетном диверзификацијом портфолија фонда, што опет зависи од умешности и вештина инвестиционих саветника или портфолио менаџера. На другу групу екстерних ризика фондови често не могу да утичу (економска криза, елементарна непогода) па нас то доводи до закључка да је најбољи тренутак улагања у фондове онај који непосредно претходи наглом расту вредности инвестиционих јединица фонда (излазак привреде из кризе, нагло повећање вредности непокретности и сл.).

Уместо закључка

Инвестициони фондови носе већи ризик од штедње новца у банци, али по правилу доносе и већи принос на уложена средства, те улагање у инвестиционе фондове треба посматрати као дугорочно стратешко улагање. Уместо да индивидуално улажете на тржишту капитала преко брокерско-дилерских друштава, за шта је неопходно континуирано праћење тржишних кретања и одлично познавање правилног улагања, улагањем у фондове ослобођени сте поменутих обавеза. Вашим средствима управљају овлашћени портфолио менаџери, а ризик улагања у инвестициони фонд мањи је због диверзификације портфолија. Најчешће су и трошкови трансакција улагања у инвестиционе фондове мањи него код индивидуалних улагања у хартије од вредности преко брокера. Једна од предности улагања у инвестициони фонд лежи у могућности да у готово сваком тренутку своје инвестиционе јединице продате фонду и тако добијете ликвидна средства. Принос који можете остварити улагањем у инвестициони фонд најчешће је већи од приноса који бисте остварили штедњом у банци. Вредност улога и остварени принос у сваком тренутку можете проверити, а остварена добит се аутоматски поново инвестира. С друге стране, у случају банкротства инвестиционог фонда држава грађанима не гарантује повраћај средстава, док се у случају штедње, повраћај гарантује у висини до 50.000 евра по појединачном улогу, те и ту чињеницу треба узети у обзир приликом избора.

Не постоји универзалан одговор на питање где треба уложити новац. На дуже стазе избор ће зависити од спремности на ризик и степена ликвидности уложених средстава, па ће се тада добровољни пензиони фондови показати као најбоље решење. У случају када улажете на средњи рок, инвестициони фондови су сасвим добар избор. Због краткорочних флуктуација цене инвестиционих јединица, њих треба заобићи за улагање на краћи рок. Јасно је да је у том случају новац најбоље орочити у банци.

Смешна страна адвокатуре

Адвокат: „Да ли сте били присутни када су вас фотографисали?"
Сведок: „Можете ли поновити питање, молим вас?"

Адвокат: „Како је окончан ваш први брак?"
Сведок: „Па, смрћу."
Адвокат: „Чијом?"

Предузетник у светлу нових прописа

Због неограничене одговорности за преузете обавезе, предузетништво важи за прилично непопуларан начин пословања. Ипак, овај вид обављања делатности доноси и бројне предности. Упознајмо их!

Правни положај предузетника уређен је Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/2011, 99/2011). Тако је престала примена Закона о приватним предузетницима („Службени гласник СРС”, бр. 54/89 и 9/90 и „Службени гласник РС”, бр. 19/91, 46/91, 31/93 – УС, 39/93, 53/93, 67/93, 48/94, 53/95, 35/02, 101/05 – др. закон, 55/04 – др. закон и 61/05 – др. закон). На регистрацију предузетника примењује се Правилник о садржини Регистра привредних субјеката и документацији потребној за регистрацију.

У смислу новог Закона **предузетник је пословно способно физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода** и које је као такво регистровано у складу са законом о регистрацији.

Пословна способност пунолетног физичког лица се претпоставља. Како постоје потпуна и делимична пословна способност – може се поставити питање да ли делимично пословно способно лице може бити предузетник. Потпуна пословна способност стиче се пунолетством или склапањем брака (по дозволи суда). Суд може дозволити стицање потпуне пословне способности и малолетном лицу које је навршило 16. годину живота, а постало родитељ и достигло је телесну и душевну зрелост потребну за самостално старање о сопственој личности, правима и интересима. Делимичну пословну способност утврђује суд у поступку којим се лице делимично лишава пословне способности, а суд може на основу резултата медицинског вештачења одредити врсту послова које то лице може предузимати самостално (поред послова на које је законом овлашћено). Из наведеног произлази да **предузетник може бити само потпуно пословно способно лице** које је способно да се у потпуности само стара о својим интересима. Пословна способност неће се оцењивати приликом оснивања предузетника. Према Закону о приватним предузетницима оснивач радње био је дужан да уз пријаву радње за оснивање поднесе и доказ да је стекао пословну способност пре пунолетства, ако није пунолетан. Иако нови закон нема овако изричиту одредбу – малолетно физичко лице је и даље у обавези да докаже своју пословну способност.

Предузетник је **физичко лице** и то је оно што га разликује од привредних друштава, која су правна лица. Стога, предузетник није правни субјект, нити је он порески обвезник, већ је то физичко лице. Иако ће у обављању делатности користити пословно име које је регистровао и иако ће у пореском решењу бити наведено исто то име, између предузетника и физичког лица стоји знак једнакости (па ће, на пример, за обавезе предузетника одговарати и средствима на текућем рачуну отвореном много пре оснивања предузетника). Из неког разлога, неке банке приликом закључивања уговора (погрешно) раздвајају физичко лице и предузетника (физичко лице означе као залогодавца, а предузетника као дужника, или једног као корисника кредита а другог као јемца). **За све обавезе настале у вези са обављањем своје**

На сајту АПР-а омогућена је претрага већ регистрованих или резервисаних назива. Назив се резервише у корист подносиоца пријаве за резервацију на рок од 60 дана од дана објаве, који се уз поновну уплату накнаде, пре истека рока на који је резервисан, може обновити на накнадни рок од 60 дана.

1) смрћу или трајним губитком пословне способности;
2) истеком времена, ако је обављање делатности регистровано на одређено време;
3) ако му је пословни рачун у блокади дуже од две године, на основу захтева за брисање предузетника из регистра који поднесе Народна банка Србије или Пореска управа;
4) ако је правноснажном пресудом утврђена ништавост регистрације предузетника;
5) ако му је правноснажном пресудом, извршном одлуком надлежног органа или суда части коморе у коју је учлањен изречена мера забране обављања делатности;
6) у случају престанка важења одобрења, сагласности или другог акта надлежног органа који је у складу са чланом 4. став 2. Закона посебним законом прописан као услов за регистрацију;
7) у другим случајевима прописаним законом.

У случају смрти или губитка пословне способности предузетника, **наследник**, односно члан његовог породичног домаћинства (брачни друг, деца, усвојеници и родитељи), који је при том и сâм пословно способно физичко лице, може наставити обављање делатности на основу решења о наслеђивању или међусобног споразума о **наставку обављања делатности**, који потписују сви наследници, односно чланови породичног домаћинства (у року од 30 дана од дана смрти предузетника пријављује се наставак обављања делатности регистру). Пословно способни наследник може наставити обављање делатности предузетника **и за живота предузетника** ако то право врши на основу расподеле заоставштине за живота у складу с прописима којима се уређује наслеђивање.

Предузетник може донети одлуку о **наставку обављања делатности у форми привредног друштва**, при чему се примењују одредбе Закона о оснивању дате форме друштва. У Регистру се истовремено спроводи брисање предузетника из регистра привредних субјеката и регистрација оснивања привредног друштва које преузима сва права и обавезе предузетника настале из пословања до тренутка оснивања тог привредног друштва.

Предузетници се могу удруживати у пословна удружења (ради постизања заједничких интереса).

Осим изрицања новчане казне, предузетнику се за прекршаје одузима и имовинска корист остварена извршењем прекршаја, а може се изрећи и мера забране обављања делатности у трајању од шест месеци до годину дана и на лицу места наплатити казна у износу од 20.000 РСД.

Да ли бити предузетник?

Неограничена одговорност за обавезе често се наводи као мана пословања у форми предузетника. Одговорној особи која послује у складу са законом и испуњава преузете обавезе уз уважавање потребних стандарда, ова околност не би требало да смета.

Осим тога, предузетник у пословању има мање трошкова, на пример, око регистрације у Регистру привредних субјеката, не мора водити двојно књиговодство, може паушално да плаћа порез, казне за прекршаје су блаже, сâм организује свој начин рада, може запослити неограничен број лица и остварити велики обим пословања, а од 1. октобра 2012. године укинута је такса за обавештавање о разврставању правних лица по делатностима и одређивање матичног броја. Уз бројне подстицаје разним субвенцијама, старт-ап кредитима, обукама и олакшицама, којима се у Србији подстиче предузетништво, све су то разлози који ће неког определити за овакав начин обављања делатности.

Искључење члана друштва са ограниченом одговорношћу

Искључење члана друштва са ограниченом одговорношћу, као начин престанка својства члана друштва супротан добровољном престанку својства члана у виду института иступања члана, могућ је по основу скупштинске одлуке, као и по основу судске пресуде о искључењу члана

Искључење члана друштва одлуком скупштине

Својство члана друштва може престати по основу донете скупштинске одлуке, с тим што је ово **могућ начин искључења члана само у једном случају**. Наиме, члан друштва може се искључити одлуком скупштине само због неиспуњења обавезе уплате, односно уноса улога, прописане одредбом члана 46. Закона о привредним друштвима. У свим осталим случајевима, искључење и промену чланског односа у вези са искључењем, ако постоје оправдани разлози за искључење, могуће је спровести само судским путем (дакле, по основу правноснажне пресуде о искључењу члана).

Дакле, ако члан друштва пропусти да изврши своју обавезу уплате, односно уноса улога, друштво би свакако могло да поднесе тужбу против члана са захтевом да се члан обавеже да испуни своју обавезу, па ће правноснажна и извршна пресуда бити евентуални основ и за поступак принудног извршења. Уколико се друштво одлучи на подношење тужбе, није у обавези да члану упути претходну опомену, пре њеног подношења. Друштво, међутим, може и да оптира за другу варијанту – да позове члана друштва (писаним путем) да изврши своју обавезу у накнадном року који не може бити краћи од 30 дана од дана слања позива. Предуслов за искључење јесте упућивање овог позива, са остављањем додатног рока за испуњење обавезе. Овде је интересантно приметити да се законодавац у вези с начином рачунања рокова определио за решење које не иде у прилог члану, па се тако додатни рок за испуњење рачуна од дана одашиљања, а не од дана пријема позива. Што се тиче садржине позива, друштво је у обавези да у позиву упозори члана да ће бити искључен из друштва уколико пропусти да своју обавезу изврши и у накнадно остављеном року. У вези с позивом и његовим слањем, за друштво настаје још једна обавеза, а то је да у року од три дана од дана слања позива објави позив и на интернет страници Регистра привредних субјеката, у трајању које не може бити краће од рока који је дат члану за накнадно испуњење обавезе. Према томе, Регистру привредних субјеката се доставља позив упућен члану и битно је да друштво не пропусти да поступи по наведеном захтеву будући да ће Регистратор Регистра привредних субјеката, при испитивању испуњености услова за регистрацију тражене промене чланског односа по основу искључења члана, а у случају када је разлог за искључење члана неуплата, односно неуношење улога, проверити да ли је поступљено на описани начин, односно да ли је позив члану објављен на интернет страни Регистра привредних субјеката. Уколико би било утврђено да позив претходно није објављен, регистрациона пријава била би одбачена.

Скупштинска одлука о искључењу члана доноси се двотрећинском већином гласова преосталих чланова друштва, осим ако је оснивачким актом другачије одређено (значи друга већина, обична или квалификована). Дакле, законска претпоставка јесте

друштва стеченог искључењем члана. **Све док члан друштва не буде исплаћен у целости, друштво не може делити добит својим члановима и дужно је да остварену добит распореди у резерве које ће се користити за исплату члана/ова, као и да сва средства остварене добити користи искључиво за исплату накнаде за удео искљученом члану.**

У варијанти да друштво не исплати досуђену накнаду члану друштва који је искључен у року који је одређен пресудом, искључени члан друштва може тражити принудно извршење, али само продајом сопственог удела које је друштво стекло од њега. **Ако, међутим, добијена средства (продајом сопственог удела у извршном поступку) нису довољна за намирење потраживања члана друштва који је искључен у погледу досуђене накнаде, преостали део потраживања се гаси.**

Располагање сопственим уделом

Дакле, како је искључење члана један од основа стицања сопственог удела друштва, то се поставља питање када је друштво стекло сопствени удео (по овом или неком другом законском основу), каква је правна судбина тог удела и на који начин се располаже сопственим уделом. Наведено је прописано одредбом члана 159. Закона о привредним друштвима. Одлуку о располагању сопственим уделом доноси скупштина и то обичном већином гласова свих чланова друштва, осим ако другачије није предвиђено оснивачким актом (могућност да се оснивачким актом утврди мања или већа већина у односу на обичну, али не и да се питање одлучивања о судбини сопственог удела пренесе на други орган; искључива надлежност скупштине за одлучивање о овом питању). Одлука о располагању сопственим уделом може бити:

1) Да се сопствени удео расподели члановима друштва сразмерно учешћу њихових удела у основном капиталу друштва. У овом случају, правило је да се сопствени удео расподељује члановима сразмерно учешћу њихових удела у основном капиталу. Од наведеног је, међутим, могуће одступити, па се тако, изузетно, сопствени удео може расподелити члановима друштва несразмерно учешћу њихових удела у основном капиталу друштва само на основу једногласне одлуке скупштине, уколико оснивачким актом није другачије одређено;

2) Да се сопствени удео пренесе члану друштва или трећем лицу уз накнаду, у ком случају сваки члан друштва има право прече куповине сразмерно висини свог удела у друштву. Овде је интересантно да када је у питању установљавање права прече куповине у корист чланова, норма је императивне природе и не постоји могућност да се оснивачким актом нормира другачије. Ово законско решење другачије је од оног које се има применити код преноса удела члана друштва, када се оснивачким актом право прече куповине може искључити. Дакле, док се у тој ситуацији право прече куповине може уредити на начин који је другачији од законског, у случају располагања сопственим уделом, право прече куповине дејствује у корист чланова и није га могуће искључити оснивачким актом;

3) Да се сопствени удео поништи, уз обавезу поштовања спровођења поступка смањења основног капитала, што претпоставља двостепеност самог поступка, односно најпре се доноси одлука о смањењу капитала, која се региструје и објављује на интернет страни Регистра привредних субјеката, па се тек по истеку законом утврђених рокова подноси регистрациона пријава смањења капитала. Дакле, ради се о примени одредаба о смањењу капитала, које дејствују с циљем заштите поверилаца.

Законом није утврђен рок у којем се мора донети одлука о располагању сопственим уделом, односно о њиховом поништењу ако сопственим уделом није располагано. Ово је различито у односу на наш ранији Закон о привредним друштвима, који је прописивао обавезно поништење сопственог удела, у року од годину дана од дана њиховог стицања, уколико се сопственим уделом у том периоду не би располагало.

Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 6. Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпремнина код одласка у пензију	Према Закону о раду, исплаћује се најмање у висини 3 просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (58.914 × 3 = 176.742)	Не опорезује се до износа троструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (58.914 × 3 = 176.742 дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до 15.487 динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне карте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до 3.098 дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 5. Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2. Закона о раду)	Неопорезиво до 1.859 дин. по дневници
Дневница за службено путовање у иностранство	Најмање у висини утврђеној посебним прописима (члан 118. тачка 3. Закона о раду)	Не опорезује се до износа прописаног Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник", број 86/07)
Теренски додатак (дневна накнада за повећане трошкове рада на терену)	Према Закону о раду, ако се предвиди општим актом, односно уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Једнократна новчана накнада запосленима за чијим је радом престала потреба (одељак IV Програма за решавање вишка запослених...) („Сл. гласник РС", бр. 64/2005... 6/2012)	Десет просечних зарада у Републици (тренутно, 589.140 дин.) за запослене који имају више од 10 година стажа осигурања, или у висини динарске противвредности 100 евра по години стажа осигурања	Не опорезује се до износа из претходне колоне, а за лица старија од 50 година живота – без ограничења износа
Стимулативне отпремнине при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом или уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

НОВА ШТАМПАНА ИЗДАЊА

ЗАКОНИК О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ - НОВИ (ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ)

- Формат А5, 304 стране
- Цена: 460,00 дин.

(ПДВ од 8% није урачунат у цену

ЗАКОН О ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА (ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ)

- Формат А5, 320 страна
- Цена: 460,00 дин.

(ПДВ од 8% није урачунат у цену)

Књиге можете поручити на тел. 011/2836-820, 2836-821, 2836-822 или е-поштом на ingpro@ingpro.rs

Корисни модели правних аката

Захтев за давање сагласности за ангажовање потребног броја лица у циљу окончања започетих послова стечајног дужника и/или ради вођења стечајног поступка

Ст. ___ /___
Број _____
Место _____
Датум _____
Контакт телефон: _____
Привредном суду у _____
Стечајном судији _____

ЗАХТЕВ
за давање сагласности за ангажовање потребног броја лица у циљу окончања започетих послова стечајног дужника и/или ради вођења стечајног поступка

Решењем Привредног суда у _____ број ст. ___ /___ од _____ године отворен је стечајни поступак над стечајним дужником _____ (*пословно име и седиште стечајног дужника*),
За стечајног управника именован је _____ из _____.
После провере стручности, искуства и других карактеристика постојећих запослених, утврдио сам да за окончање започетих послова и/или ради вођења стечајног поступка, постоји потреба да се запосли одређени број лица.
Неопходно је, ради заштите интереса поверилаца и очувања вредности стечајне масе, запослити још _____ лица и то:

1. _____, за послове _____, у трајању од _____ до _____ за укупан бруто износ накнаде _____.

2. _____, за послове _____, у трајању од _____ до _____ за укупан бруто износ накнаде _____.

Како је за ово запошљавање потребна сагласност стечајног судије у складу са чланом 77. став 3. Закона о стечају („Службени гласник РС”, број 104/2009), молимо да дате ову сагласност, како бисмо предузели потребне мере и остварили предвиђени циљ.

Прилози:
–
–

Стечајни управник

_____

ВРАЋАЊЕ АПАРТМАНА

Члан 24.

По истеку уговореног рока Потрошач је дужан да апартман преда у непосредну државину Трговцу у стању у каквом га је примио, не рачунајући промене до којих је дошло редовном употребом истог, као и да му надокнади евентуалну штету проузроковану недомаћинским коришћењем апартмана.

ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

За све што није изричито регулисано овим уговором, примењиваће се одредбе Закона о облигационим односима и Закона о заштити потрошача.

Члан 26.

Евентуални спор из овог уговора решаваће стварно надлежан суд у _____.

Члан 27.

Овај уговор је сачињен у ____ истоветна примерка, од којих ____ примерка за Потрошача, а ____ за Трговца.

ПРИЛОГ: пописна листа инвентара број _____

За Трговца директор

_____

Потрошач

_____

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

БУЏЕТИ

АУТОРСКО ПРАВО И ПРАВО ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

ОБРАЗОВАЊЕ

ЕВРОПСКО ПРАВО

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ